

নৱম শ্ৰেণীৰ বাবে

বিজ্ঞান

অধ্যায় - ১৪

প্ৰাকৃতিক সম্পদ

অংশ - ৫
প্ৰশ্নোত্তৰ

জাহ্নৱী দাস

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

প্ৰশ্নাৱলী

1। আমাৰ পৃথিৱীৰ বায়ুমণ্ডল শুক্ৰ আৰু মঙ্গল গ্ৰহৰ বায়ুমণ্ডলৰ মাজত পাৰ্থক্য কেনে ধৰণৰ?

প্ৰশ্নাৱলী

1। আমাৰ পৃথিৱীৰ বায়ুমণ্ডল শুক্ৰ আৰু মঙ্গল গ্ৰহৰ বায়ুমণ্ডলৰ মাজত পাৰ্থক্য কেনে ধৰণৰ?

উত্তৰঃ

পৃথিৱীৰ বায়ুমণ্ডল	শুক্ৰ আৰু মংগলৰ বায়ুমণ্ডল
ইয়াত নাইট্ৰজেন আৰুঅক্সিজেন আছে।	নাইট্ৰজেন আৰু অক্সিজেন নাই।
কাৰ্বন-ডাই-অক্সাইডৰ পৰিমাণ কম। 0.03%	কাৰ্বন-ডাই-অক্সাইডৰ পৰিমাণ বেছি। 95-75%
জলীয় বাষ্প থাকে।	জলীয় বাষ্প নাই।
জীৱ জয়াই থকাৰ অনুকূল পৰিবেশ।	জীৱ জীয়াই থকাৰ প্ৰতিকূল পৰিবেশ।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

21 বায়ুমণ্ডলে এখন কম্বলৰ দৰে কেনেকৈ কাম কৰে?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

21 বায়ুমণ্ডলে এখন কম্বলৰ দৰে কেনেকৈ কাম কৰে?

উত্তৰঃ- তলত দিয়া কাৰণসমূহৰ বাবে বায়ুমণ্ডলে এখন কম্বলৰ দৰে কাম কৰে –

i. বায়ু তাপৰ কুপৰিবাহী।

ii. সূৰ্যৰ পৰা পোৱা তাপ বায়ুমণ্ডলে নির্দিষ্ট অনুপাতত ধৰি ৰাখি পৃথিৱীখনক এক সুস্থিৰ উষ্ণতাত ৰাখে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

ii. দিনৰ ভাগত সূৰ্য্যৰ পোনপটীয়া তাপত পৃথিৱীৰ বেছিকৈ উষ্ণতা বৃদ্ধি হৈ যোৱাৰ পৰা বায়ুমণ্ডলে বাধা দি ৰাখে। গধূলিভাগত ইয়াৰ ওপৰিভাগে তাপ এৰি দিয়াৰ বাবে লাহে লাহে ঠাণ্ডা হ'বলৈ ধৰে।

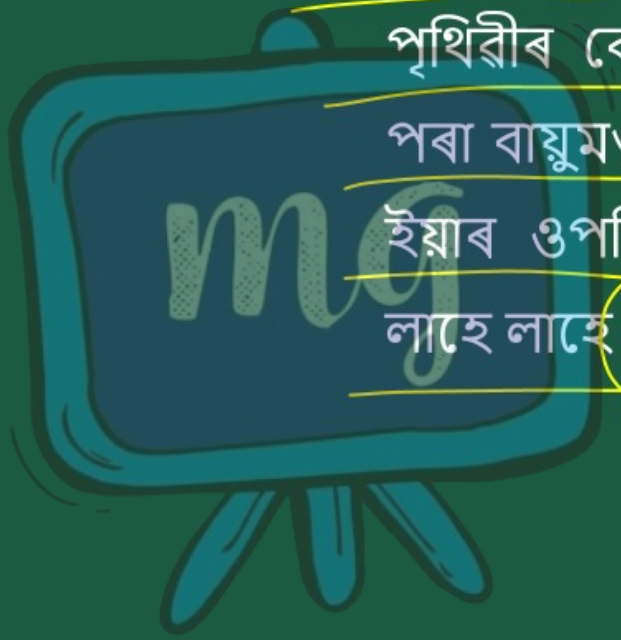

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

3। বতাহ কিহে সৃষ্টি কৰে?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৩। বতাহ কিহে সৃষ্টি কৰে?

উত্তৰঃ- সূৰ্য্যৰ ৰশ্মি পৃথিৱী পৃষ্ঠত পৰোতে ভূমণ্ডল পানীতকৈ বেছি উত্তাপিত হয়। ফলত মাটিৰ ওপৰৰ বায়ু সোনকালে উত্তাপিত হয় আৰু ওপৰলৈ উঠি যায়। সেই সময়ত পানীৰ ওপৰৰ শীতল বতাহ ভূ-মণ্ডললৈ গতি কৰে। বতাহৰ এই গতিয়ে শীতল বায়ুৰ সৃষ্টি কৰে। গতি প্ৰবল হ'লে বায়ুক বতাহ বুলি কোৱা হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

4। ডাৱৰ কেনেকৈ সৃষ্টি হয়?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

4। ডাৱৰ কেনেকৈ সৃষ্টি হয়?

উত্তৰঃ- যেতিয়া দিনৰ ভাগত সূৰ্য্যৰ তাপত জলভাগ গৰম হয় তেতিয়া বেছিভাগ পানী বাষ্পীভূত হৈ বায়ুমণ্ডললৈ যায়। কিছু পৰিমাণে পানী জীৱৰ বিভিন্ন বিপাকীয় ক্ৰিয়াৰ ফলত বায়ুমণ্ডললৈ বাষ্প আকাৰে আহে। ফলত বায়ু গৰম হৈ পৰে। এই গৰম বায়ুৱে জলীয় বাষ্প ধৰি ৰাখে। গৰম বায়ু প্ৰসাৰণ হৈ লাহে লাহে ঠাণ্ডা হ'বলৈ ধৰে। ফলত পানীৰ কণিকা গোট মাৰি সৰু সৰু টোপালৰ আকাৰে ওলমি থাকে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

ঘনীভৱনৰ ফলত বায়ুমণ্ডলত থকা ধূলি কণিকাবোৰক কেন্দ্ৰ কৰি বাষ্প আকাৰে পানীৰ কণিকাবোৰ টোপাল আকাৰে ওলমি থাকে। ইয়াকে ডাৱৰ বোলে।

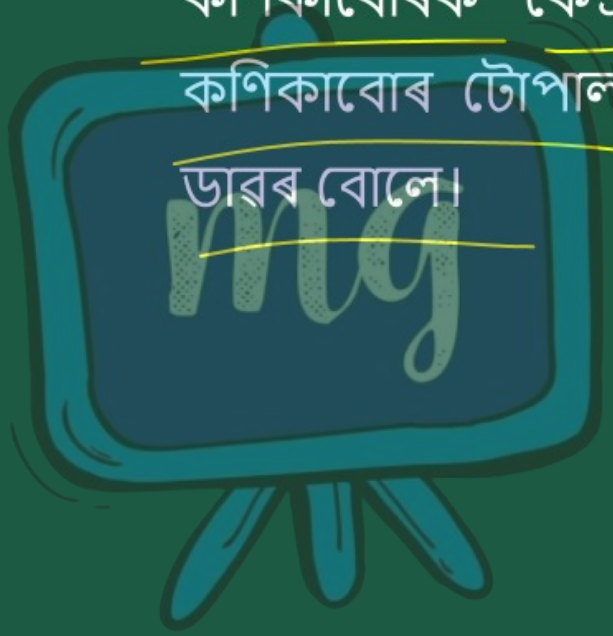

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

5। **বায়ু প্ৰদূষণ সৃষ্টি কৰা যিকোনো তিনিটা কাৰ্যকলাপৰ তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।**

উত্তৰঃ-

(i) জীৱাশ্ম ইন্ধনৰ দহনৰ ফলত বায়ু প্ৰদূষণ হয়।

(ii) শিল্প উদ্যোগৰ পৰা ওলোৱা ধোৱাই বায়ু প্ৰদূষিত কৰে।

(iii) নিউক্লিয় ৰিয়েক্টৰৰ পৰা নিৰ্গত কিছুমান তেজস্ক্ৰিয় পদাৰ্থৰ পৰা বায়ু প্ৰদূষণ হয়।

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৬। জীৱসমূহক পানীৰ কিয় প্ৰয়োজন হয়?

উত্তৰঃ- সকলোবিলাক কোষীয় প্ৰক্ৰিয়া পানীৰ দ্বাৰাই সংঘটিত হয়। আমাৰ দেহৰ ভিতৰত সংঘটিত সকলোবিলাক জৈৱ ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়াত ভাগ লোৱা পদাৰ্থসমূহ কোষৰ ভিতৰত পানীত দ্ৰৱীভূত হৈ থাকে। দ্ৰৱীভূত অৱস্থাতেই সকলোবিলাক পদাৰ্থ দেহৰ এঠাইৰ পৰা আন ঠাইলৈ পৰিবহণ হয়। সেইকাৰণে জীৱসমূহে দেহত পানীৰ পৰিমাণ নিয়ন্ত্ৰণ কৰি জীয়াই থাকিবলৈ সম্ভব হৈছে।

স্থলজ পানীক নির্মল পানী অথৱা অলুণীয়া পানীৰ প্রয়োজন কিয়নো ইহঁতৰ শৰীৰে লুণীয়া পানীত থকা অধিক পৰিমাণৰ দ্রৱীভূত লৱণ গ্রহণ কৰিব নোৱাৰে। গতিকে স্থলজ প্রাণী আৰু উদ্ভিদ দুয়োবিধকে জীয়াই থাকিবৰ বাবে পানী অতিকৈ সহজলভ্য হোৱা দৰকাৰ।

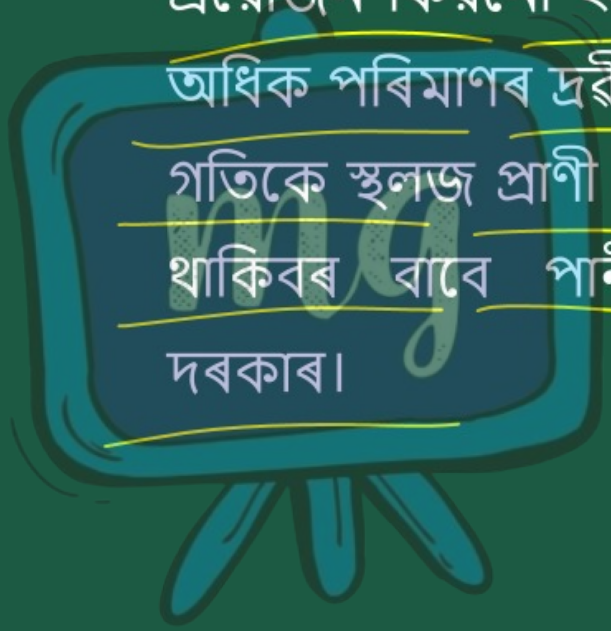

7। নগৰ, মহানগৰ, গাওঁ অঞ্চলৰ নিৰ্মল পানীৰ উৎস কি? তুমি ক'ত বাস কৰা?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

7। নগৰ, মহানগৰ, গাওঁ অঞ্চলৰ নিৰ্মল পানীৰ উৎস কি? তুমি ক'ত বাস কৰা?

উত্তৰঃ-

i. নিৰ্মল পানী পৰ্বতত বৰফ হিচাপে পোৱা যায়।

ii. মাটিৰ তলৰ পানী, হ্ৰদ, নদী, নিজৰা আদিতো নিৰ্মল পানী পোৱা যায়।

iii. এই পানীবোৰ মানুহৰ ব্যাৱহাৰৰ বাবে উপযোগী।

৪। কি কি কার্য্যকলাপৰ বাবে পানী প্ৰদূষণ হ'ব পাৰে?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৪। কি কি কার্য্যকলাপৰ বাবে পানী প্ৰদূষণ হ'ব পাৰে?

উত্তৰঃ-

i. কল কাৰখানৰ পৰা ওলোৱা দূষিত পদাৰ্থ পানীৰ লগত মিহলি হলে।

ii. শস্যৰ পথাৰত ব্যাৱহাৰ কৰা ৰাসায়নিক সাৰ, কীটনাশক আদিৰ প্ৰয়োগৰ ফলত পানী দূষিত হয়।

iii. জলবিদ্যুত প্রকল্পসমূহৰ পৰা অতিৰিক্ত পানীভাগ নদীত নিক্ষেপ কৰাৰ ফলত নদীৰ পানীৰ উষ্ণতা বৃদ্ধি পায়। নদীৰ পানীৰ উষ্ণতা প্রভাৱিত কৰা আন এক কাৰণ হ'ল নদী বান্ধৰ পৰা উলিয়াই দিয়া বৃহৎ পৰিমাণৰ পানী। উষ্ণতা বৃদ্ধিৰ ফলত পানী দূষিত হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

9। মাটি কেনেকৈ গঠন হয়?

সমগ্ৰ শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৭। মাটি কেনেকৈ গঠন হয়?

উত্তৰঃ-

i. অতীতৰ পৰা হাজাৰ কোটি বছৰ ধৰি বিভিন্ন ভৌতিক, ৰাসায়নিক আৰু জৈৱিক পৰিঘটনাৰ ফলত পৃথিৱীৰ উপৰিভাগত থকা কঠিন শিলাস্তৰ ভাগি চূৰ্ণ-বিচূৰ্ণ হৈ সৰু সৰু কণিকাত পৰিণত হয় আৰু ইয়াকেই মাটি বুলি কোৱা হয়। তলত দিয়া কাৰক সমূহৰ দ্বাৰা মাটিৰ সৃষ্টি হয়।

ii. সূর্য্য: দিনৰ ভাগত সূর্য্যৰ তাপত শিলাস্তৰ প্রসাৰণ হয় আৰু ৰাতি ঠাণ্ডা হোৱাৰ ফলত সংকোচন হয়। শিলাখণ্ডৰ সকলো অংশ একে সময়তে সংকোচন আৰু প্রসাৰণ নহয় ফলত ইয়াত ফাঁক সৃষ্টি হয়। ফলত ডাঙৰ ডাঙৰ শিলাস্তৰ সৰু সৰু খণ্ডত বিভক্ত হয়।

iii. পানী: পানীয়ে দুই ধৰণে মাটি গঠন কৰাত সহায় কৰে। সূর্য্যৰ তাপত শিলাস্তৰ ফাঁক মেলাত পানী ফাঁকবোৰত সোমাই পৰে।

কালক্রমত ফাঁকত জমা হোৱা পানী যদি গোট মাৰে তেতিয়া ডাঙৰ হ'বলৈ ধৰে। বহুদিন ধৰি কঠিন শিলাস্তৰ ওপৰেদি পানী বৈ যোৱাৰ ফলত পানীয়ে ডাঙৰ ডাঙৰ শিলবোৰ তললৈ খহাই আনে। তললৈ নামি আহোতে ইটো সিটো শিলৰ লগত খুন্দা খুন্দিৰ ফলত সৰু সৰু কণিকাত পৰিণত হয়। পানীয়ে এই সৰু সৰু কণিকাবোৰক তল স্তৰলৈ বোঁৱাই আনে আৰু তৰপ তৰপকৈ জমা হ'বলৈ ধৰে। এনেকৈ শিলাস্তৰৰ আদিম অৱস্থানৰ পৰা বহুদূৰত মাটি গঠন হয়।

iii. বতাহ : পানীৰ দৰে বতাহেও ডাঙৰ ডাঙৰ শিলাখণ্ডক তললৈ জোৰেৰে খহাই আনোতে ঘঁহনি খায় সৰু সৰু শিলৰ কণিকালৈ পৰিণত হয়। এনেকৈ এঠাইৰ পৰা আন ঠাইলৈ বালিৰ কণিকাবোৰ কঢ়িয়াই অনা কণিকাবোৰ কোনো ঠাইত জমা হয় আৰু ক্ৰমে ই মাটিলৈ পৰিণত হয়।

iv. লাইকেন জাতীয় জীৱ সমূহেও মাটিগঠন কৰাত অৰিহণা যোগায়।

লাইকেন জাতীয় জীৱসমূহে কিছুমান পদাৰ্থৰ সৃষ্টি কৰে আৰু এই পদাৰ্থবোৰে শিলাস্তৰৰ ওপৰত পাউদাৰ জাতীয় পদাৰ্থৰ তৰপ গঠন কৰে আৰু পাছলৈ ই মাটিত পৰিণত হয়।

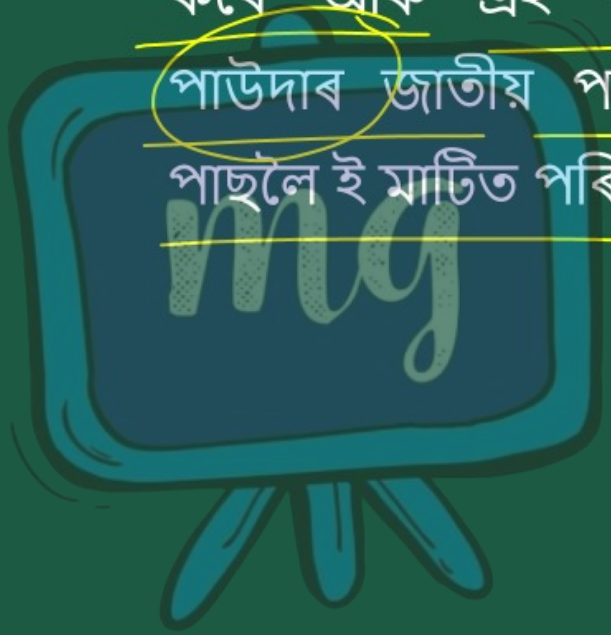

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

10। মাটি ক্ষয়ীভবন কি?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

10। মাটি ক্ষয়ীভৱন কি?

উত্তৰঃ- প্ৰাকৃতিক কিছুমান কাৰকৰ দ্বাৰা বা মানুহৰ কাৰ্য্যৰ দ্বাৰা মাটিৰ ওপৰৰ স্তৰৰ অপসাৰণ কৰাকে মাটিৰ ক্ষয়ীভৱন বুলি কোৱা হয়।

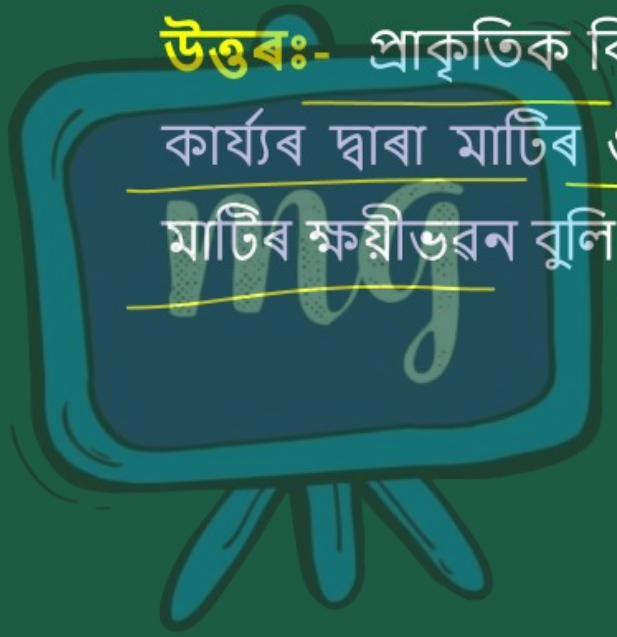

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

11।

মাটি ক্ষয়ীভৱনৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ কি কি ব্যৱস্থা হাতত লবা?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

11। **মাটি ক্ষয়ীভৱনৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ কি কি ব্যৱস্থা হাতত লবা?**

উত্তৰঃ- মাটি ক্ষয়ীভৱনৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ তলত দিয়া ব্যৱস্থাসমূহ হাতত ল'ব পাৰি –

i. গছ-গছনি ৰুব লাগে।

ii. মাটিৰ ওপৰেৰে পানীৰ যোৱাৰ সু-ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

iii. পৰিকল্পিতভাৱে কৃষিকার্য্য কৰিব লাগে।

iv. পৰিকল্পিতভাৱে গৃহনির্মাণ আৰু পথ নির্মাণ কৰা প্ৰয়োজন।

v. ঘাঁহ বন গজিবলৈ দিলে মাটিৰ অৱক্ষয় ৰোধ হয়।

vi. নদীৰ পাৰসমূহত শক্তিশালী শিলৰ বান্ধ দি গৰাখহনীয়া ৰোধ কৰিব পাৰি।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

12। কি কি অৱস্থাত জলচক্রত পানী পোৱা যায়?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

12। কি কি অৱস্থাত জলচক্ৰত পানী পোৱা যায়?

উত্তৰঃ- জলচক্ৰত পানী জুলীয়া, গেছীয় আৰু কঠিন তিনিওটা অৱস্থাত পোৱা যায়। মাটিৰ তলৰ পানী, ভূ-পৃষ্ঠৰ পানী, জলীয় বাষ্প, বৰষুণ, মেঘ আদি অৱস্থাত জলচক্ৰত পানী পোৱা যায়।

13। জৈৱিক কাৰণত প্ৰয়োজনীয় অক্সিজেন আৰু নাইট্ৰজেনযুক্ত দুটা যৌগৰ নাম লিখা।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

13। জৈৱিক কাৰণত প্ৰয়োজনীয় অক্সিজেন আৰু নাইট্ৰজেনযুক্ত দুটা যৌগৰ নাম লিখা।

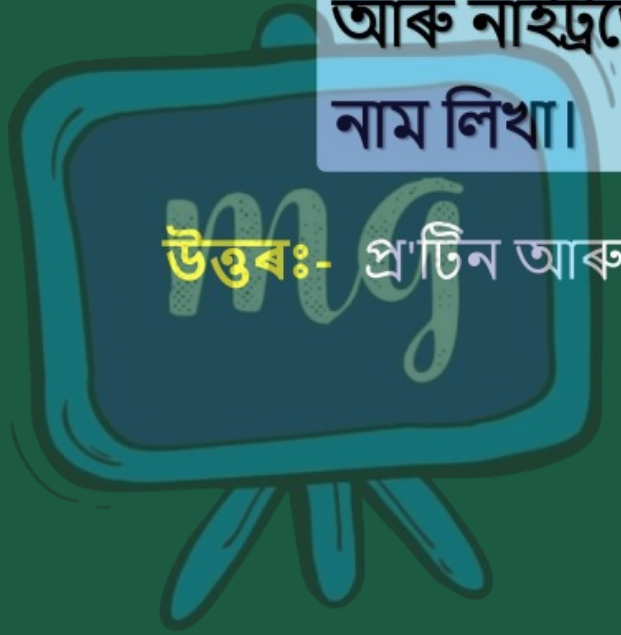

উত্তৰঃ- প্ৰ'টিন আৰু নিউক্লিক এচিড।

14। বায়ুত CO_2ৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি কৰা তিনিটা মানুহৰ দ্বাৰা সংঘটিত কার্যকলাপ উল্লেখ কৰা।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

14। বায়ুত CO_2ৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি কৰা তিনিটা মানুহৰ দ্বাৰা সংঘটিত কার্যকলাপ উল্লেখ কৰা।

উত্তৰঃ-

i. কলকাৰখানাত ইন্ধনৰ দহনৰ ফলত
ii. পৰিবহণ ব্যৱস্থাত বিভিন্ন পদার্থৰ দহনৰ ফলত।
iii. বনাঞ্চল ধ্বংসৰ ফলত।
iv. জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ ফলত।

15। সেউজ গৃহ প্রভাৱ কি?

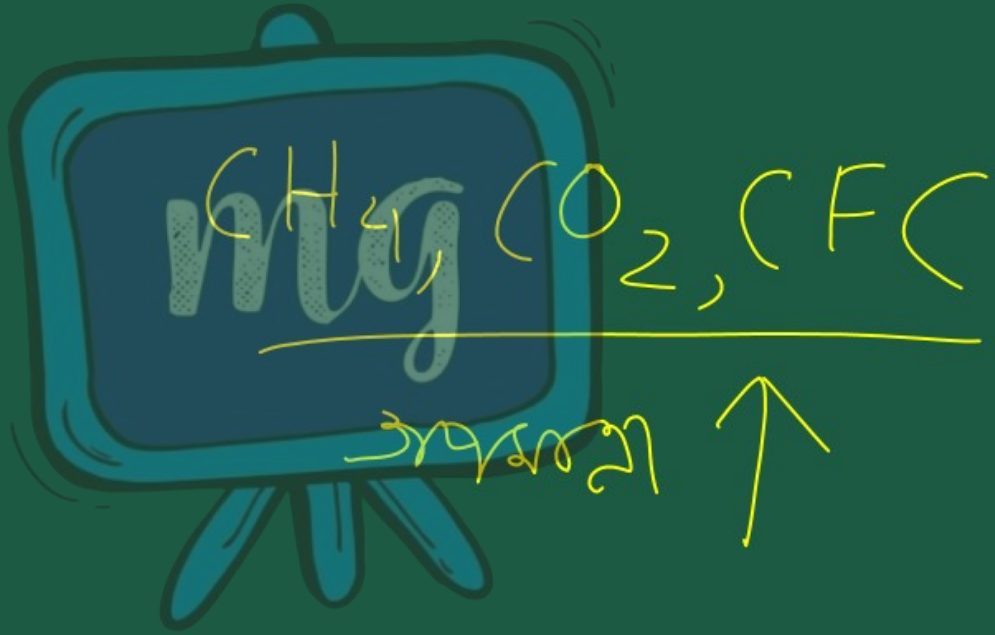

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

15। সেউজ গৃহ প্ৰভাৱ কি?

উত্তৰঃ- বায়ুমণ্ডলত থকা কিছুমান বিশেষ গেছক সেউজ গৃহ গেছ বুলি কোৱা হয়। এই গেছবোৰ হৈছে কাৰ্বন-ডাই-অক্সাইড, মিথেন, নাইট্ৰাছ অক্সাইড আৰু ক্লৰ'ফৰ'কাৰ্বন। এই গেছবোৰে বায়ুমণ্ডলৰ পৰা প্ৰতিফলিত হোৱা বিকিৰণবোৰক মহাকাশলৈ যাবলৈ নিদি পুনৰ পৃথিৱীলৈ ঘূৰাই পঠিয়ায়। বায়ুমণ্ডলত ক্ৰিয়া কৰা এই গেছবোৰৰ প্ৰভাৱক সেউজ গৃহ প্ৰভাৱ বুলি কোৱা হয়। সেউজ গৃহ প্ৰভাৱৰ কাৰণে বায়ুমণ্ডলৰ উষ্ণতা বৃদ্ধি পাইছে আৰু গোলকীয় উত্তাপ বাঢ়িবলৈ লৈছে।

16। বায়ুমণ্ডলত কি কি দুটা অৱস্থাত অক্সিজেন পোৱা যায়?

উত্তৰঃ-

(i) অক্সিজেন O_2 ৰূপত।

(ii) অ'জন O_3 ৰূপত।

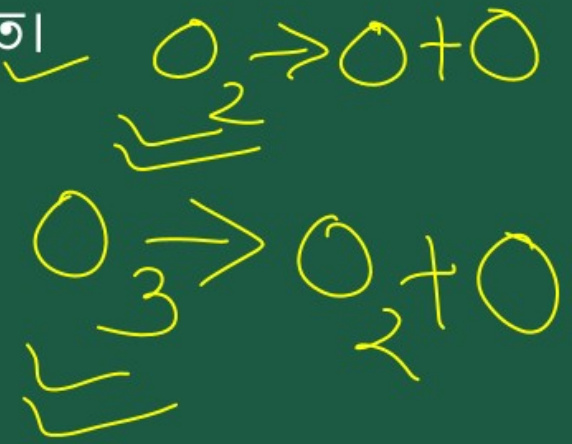

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

অনুশীলনী

1। জীৱৰ কাৰণে বায়ুমণ্ডলৰ প্ৰয়োজন কি?

উত্তৰঃ- উত্তৰঃ বায়ুমণ্ডলে কোনো অঞ্চলৰ বতৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা লয়। পৃথিৱীখনৰ চাৰিওফালৰ বায়ুমণ্ডলে এক নিৰ্দিষ্ট বিন্দুৰ ওপৰলৈ ইয়াৰ উষ্ণতা বাঢ়িবলৈ নিদিয়ে। বায়ুমণ্ডল নথকা হ'লৈ সূৰ্য্যৰ ৰশ্মিয়ে পৃথিৱীৰ পৰিধিৰ উষ্ণতা এনেধৰণেৰে বৃদ্ধি কৰিলেহেতেন যে নৈ, সাগৰ আৰু মহাসাগৰৰ পানী সম্পূৰ্ণৰূপে বাষ্পীভূত হ'লহেতেন।

বায়ুমণ্ডলৰ অজন স্তৰটোৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা আছে সেয়া হৈছে অজন তৰপটোৱে সূৰ্য্যৰ পৰা অহা অনিষ্টকাৰী অতিবেঙুনী ৰশ্মিবোৰ শোষণ কৰি লয়। অতি বেঙুণী ৰশ্মি শোষণ হোৱাটো পৃথিৱীৰ প্ৰাণীৰ কাৰণে অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ, কিয়নো এই ৰশ্মি বায়ুমণ্ডলত প্ৰবেশ কৰিলে উদ্ভিদ আৰু জীৱ-জন্তুৰ মাৰাত্মক অনিষ্ট সাধন হ'ব। বায়ুমণ্ডলৰ উষ্ণতা উচ্চতা বৃদ্ধিৰ লগে লগে কমি যায়, কিন্তু সমতাপ মণ্ডল বা ষ্ট্ৰেট'স্ফিয়াৰত আকৌ বাঢ়িবলৈ ধৰে। পৃথিৱীৰ পৰিধিৰ পৰা পানী বাষ্পীভূত হৈ বায়ুমণ্ডলৰ ওপৰলৈ উঠি যায় শীতল অঞ্চলত ঘণীভূত হয়। ইয়াৰ ফলত ডাৱৰৰ সৃষ্টি হয়।

এই ডাৱৰক বতাহে কঢ়িয়াই লৈ যায় আৰু পিছত পানীভাগ বৰষুণ হিচাপে তললৈ পৰে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

2। পানী জীৱৰ বাবে প্ৰয়োজন কিয়?

উত্তৰঃ- তলত দিয়া কাৰণবোৰৰ বাবে পানী জীৱৰ বাবে অপৰিহাৰ্য্য:

i. পানী নহ'লে জীৱন ধাৰণ সম্ভব নহয়।

ii. শৰীৰৰ শতকৰা 60-70 ভাগ পানীয়ে আগুৰি থাকে।

iii. আমাৰ শৰীৰৰ ভিতৰত হোৱা সকলোবোৰ বিক্ৰিয়াত ব্যাৱহাৰ হোৱা দ্ৰব্যবোৰ পানীত দ্ৰৱীভূত হৈ থাকে।

iii. পদার্থসমূহ পৰিবহনৰ বাবে পানীৰ আৱশ্যক।

iv. পানীৰ ঘনত্ব প্লট'প্লাজমৰ ঘনত্বৰ সমান।

v. পানী উৎকৃষ্ট দ্রাৱক।

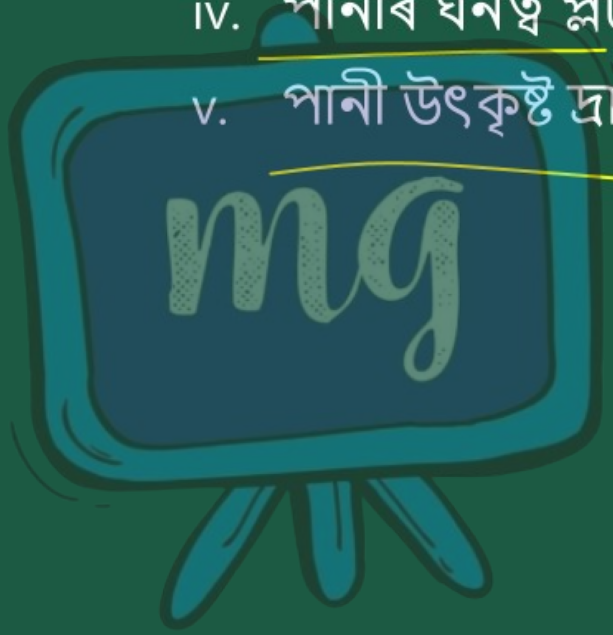

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

3। কেনেকৈ জীৱই মাটিৰ ওপৰত নির্ভৰশীল হৈ থাকে? পানীত বাস কৰা জীৱসমূহ মাটিৰ পৰা সম্পূর্ণভাৱে আত্মনির্ভৰশীলনে?

উত্তৰঃ- মাটিৰ কার্য্য –

i. উদ্ভিদৰ বৃদ্ধিত মাটিয়ে এক গুৰুত্বপূর্ণ ভূমিকা পালন কৰে। উদ্ভিদৰ প্রয়োজনীয় পানী, খনিজ লৱণ মাটিত পোৱা যায়।

ii. উদ্ভিদৰ শিপাই মাটিত দৃঢ়ভাৱে খামুচি ধৰি থাকে।

iii. খাদ্য শস্য, ঘাঁহ বন, বিভিন্ন ধৰণৰ উদ্ভিদে মাটিত বংশবৃদ্ধি কৰে যিবোৰে আমাৰ প্ৰয়োজনীয় খাদ্য যোগান ধৰি আছে।

iv. মাটিৰ ওপৰত স্থলজ প্ৰাণীসমূহে বসবাস কৰি আছে। পানীত বাস কৰা জীৱসমূহ মাটিৰ পৰা সম্পূৰ্ণৰূপে আত্মনিৰ্ভৰশীল নহয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

4।

বতৰৰ আগলি বতৰা কেনেকৈ পোৱা যায়?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

4। বতৰৰ আগলি বতৰা কেনেকৈ পোৱা যায়?

উত্তৰঃ- তলত দিয়াবোৰৰ অধ্যয়নৰ জৰিয়তে বতৰৰ আগলি বতৰা পোৱা যায়-

(i) বতাহৰ গতিৰ সহায়ত পৃথিৱীৰ বিভিন্ন ঠাইৰ জলবায়ুৰ বিষয়ে জানিব পাৰি।

(ii) বতাহৰ ধৰণৰ পৰা বৰষুণৰ প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে জানিব পাৰি।

(iii) আপেক্ষিক আদ্ৰতা।

(iv) মেঘৰ গঠনৰ পৰা।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

4।

মানুহৰ বিভিন্ন কাৰ্য্যকলাপৰ দ্বাৰা বায়ু, পানী আৰু মাটিভাগত প্ৰদূষণ সৃষ্টি হয়। তোমালোকে ভাবা নেকি যে কোনো নিৰ্দিষ্ট অঞ্চলত এই কাৰ্য্যকলাপৰ চিনাক্ত কৰিব পাৰিলে প্ৰদূষণৰ মাত্ৰা কমিব বুলি?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

4। মানুহৰ বিভিন্ন কার্য্যকলাপৰ দ্বাৰা বায়ু, পানী আৰু মাটিভাগত প্রদূষণ সৃষ্টি হয়। তোমালোকে ভাবা নেকি যে কোনো নির্দিষ্ট অঞ্চলত এই কার্য্যকলাপৰ চিনাক্ত কৰিব পাৰিলে প্রদূষণৰ মাত্রা কমিব বুলি?

উত্তৰঃ- মানুহৰ কার্যর্যকলাপৰ দ্বাৰা সৃষ্টি হোৱা বায়ু, মাটি আৰু পানী প্রদূষণ ৰোধ কৰিব পাৰি। যিবোৰ কাৰকৰ দ্বাৰা পৰিবেশ প্রদূষিত হৈ আছে সেইবোৰ প্রথমতে চিনাক্ত কৰা প্রয়োজন।

এই কাৰকবোৰৰ ব্যাৱহাৰ কমকৈ কৰি প্ৰদূষণৰ মাত্ৰা কমাব পাৰি।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

6। বনাঞ্চলসমূহে বায়ু, মাটি আৰু পানীৰ গুণাগুণৰ ওপৰত কেনেকৈ প্ৰভাৱ পেলায় এটা টোকা লিখা।

উত্তৰঃ- তলত দিয়া ধৰণে বনাঞ্চলে বায়ু, মাটি আৰু পানীৰ গুণাগুণৰ ওপৰত প্ৰভাব পেলায়-

i. উদ্ভিদৰ শিপাই মাটি অৱক্ষয়ত বাধা দিয়ে।

ii. উদ্ভিদে বতৰৰ পৰিবৰ্তন ঘটায় থাকে।

iii. বনাঞ্চলৰ পৰা খাদ্য পোৱা যায়।

iv. বনাঞ্চলে অক্সিজেন এৰি দিয়ে ফলত বায়ুত অক্সিজেনৰ মাত্রা সুস্থিৰ অৱস্থাত থাকে।

v. বনাঞ্চলে বৰষুণৰ বৃদ্ধিত সহায় কৰে।

vi. বনাঞ্চলে প্রদূষণৰ মাত্রা কমাই ৰাখে।

